

رای شماره ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۰۶۰۵۱۸۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (موضوع شکایت و خواسته: ۱- ابطال نامه شماره ۱۴۹۲۴۶/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۰ رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت)

شماره دادنامه: ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۰۶۰۵۱۸۳

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۲/۳/۹

شماره پرونده: ۰۰۰۲۱۱۱

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای حسن عصری با وکالت آقای سید ابراهیم ثریا و خانم مژده عصری

طرف شکایت: مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیرخانه هیأت عالی نظارت- وزارت صنعت، معدن و تجارت

موضوع شکایت و خواسته: ۱- ابطال نامه شماره ۱۴۹۲۴۶/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۰ رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت

۲- ابطال نامه شماره ۳۹۸۰۵/۷۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۲ سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مازندران

۳- ابطال بندهای ۳ و ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۴ کمیسیون نظارت شهرستان تنکابن

گردش کار: ۱- آقای سید ابراهیم ثریا و خانم مژده عصری به وکالت از آقای حسن عصری به موجب دادخواستی ابطال نامه شماره ۱۴۹۲۴۶/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۰ رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت، نامه شماره ۳۹۸۰۵/۷۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۲ سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مازندران و بندهای ۳ و ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۴ کمیسیون نظارت شهرستان تنکابن را خواستار شده اند و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده اند که:

" ۱- بر اساس صراحت ماده ۱۲ اساسنامه الگوی اتحادیه های صنفی موضوع تبصره یک ماده ۲۱ قانون نظام صنفی مراحل استعفا اعضای هیأت مدیره متفاوت از استعفا رییس اتحادیه می باشد. بدین صورت که استعفا اعضای هیأت مدیره صرفاً در هیأت مدیره بررسی و پس از پذیرش تنها نتیجه به اتاق اصناف اعلام می گردد تا مطابق تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون نظام صنفی اقدام گردد. در صورتی که استعفا رییس اتحادیه پس از پذیرش در هیأت مدیره باید در اولین اجلاس اتاق اصناف با حضور ایشان بررسی و در صورت عدم ترتیب اثر از سوی هیأت مدیره و یا اتاق اصناف رییس کمیسیون نظارت برابر مقررات اقدام می نمایند و مرجع رسیدگی به استعفا رییس اتحادیه بدو اجلاس اتاق اصناف است. صراحت قانونگذار در این ماده در خصوص تفاوت ترتیب استعفا رییس اتحادیه از سایر اعضای هیأت مدیره به قدری واضح و مبرهن است که تفسیری جز این به ذهن متبادر نمی شود.

۲- نکته مهمی که در اینجا حایز اهمیت و قابل تامل است این است که مورخ ۱۳۹۴/۵/۲۵ نامه ای به شماره ۱۱۵۷۲۴/۶۰ از سوی رئیس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت صراحتاً انصراف از استعفا تا قبل از طرح موضوع در اجلاس اتاق را مطابق قانون دانسته است. بنابراین صدور دو نامه متفاوت در خصوص یک موضوع از یک مرجع خود موید این موضوع است که رئیس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت بدون توجه به صراحت قانون، ماده ۱۲ اساسنامه الگوی اتحادیه های صنفی را به نفع شخص (نایب رئیس اول اتحادیه املاک شهرستان تنکابن) تفسیر کرده و در این خصوص چیزی جز اعمال سلیقه شخصی به ذهن متبادر نمی شود.

۳- عودت استعفا ایشان به تایید مراجع عالی رتبه رسیده است که به صراحت انصراف ایشان از استعفا مطابق قانون است. بنابراین رسیدگی مجدد توسط هیأت عالی نظارت صرفاً به درخواست شخص نایب رئیس اول اتحادیه موجه به نظر نمی رسد.

۴- نامه شماره ۱۴۹۲۴۶/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۰ از لحاظ آیین نامه اداری دارای اشکالاتی می باشد و فاقد وجاهت قانونی است. زیرا اولاً این نامه پاسخ به درخواست شخص نایب رئیس اول اتحادیه املاک می باشد که فاقد سمت و جایگاه لازم جهت چنین درخواستی از مرجع مذکور است.

علی هذا با التفات به مراتب فوق و دلایل ارایه شده علی الخصوص نامه های اصداری از سوی مرجع مورد نظر که تماماً تفسیر به نفع شخص بوده استدعا دارد نسبت به ابطال نامه ها و مصوبه مذکور اقدام شایسته مبذول فرمایید و در انتها با توجه به اینکه کمیسیون نظارت شهرستان تنکابن طی صورتجلسه مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۴ انصراف از استعفای موکل را فاقد وجاهت قانونی دانسته و تعیین جایگزین ایشان را تصویب نمودند، بدین ترتیب اعتبار نامه موکل باطل می شود و صدور اعتبارنامه جدید دارای مراحل است و به نظر خسارت جبران ناپذیر است."

۲- متن مقررهای مورد شکایت به شرح زیر است:

"الف: نامه شماره ۱۴۹۲۴۶/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۰

جناب آقای قوائلو

رئیس محترم سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مازندران

موضوع: اجرای تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون نظام صنفی

سلام علیکم؛ احتراماً ضمن پیوست تصویر درخواست شماره ۱۴۵۹۷۴/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۶/۱۶ آقای محمدحسین تقیپور، نایب رئیس اول اتحادیه صنف مشاورین املاک شهرستان تنکابن با موضوع استنکاف اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان مزبور از اجرای تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون نظام صنفی دال بر جایگزینی عضو علی البدل و صدور اعتبارنامه های جدید برای اعضای هیأت مزبور با مستمسک قرار دادن انصراف مشارالیه از استعفای پذیرفته شده توسط هیأت مدیره اتحادیه موصوف، به اطلاع می رساند:

به استناد ماده ۱۲ اساسنامه الگوی اتحادیه های صنفی و نامه شماره ۲۸۶۴۵۲/۶۰ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۷، به محض پذیرش استعفای هرکدام از اعضای هیأت مدیره اعم از رئیس یا سایرین توسط هیأت مدیره اتحادیه صنفی، شخص استعفا دهنده فاقد سمت بوده و باید ترتیبات مندرج در تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون نظام صنفی جهت

جایگزینی عضو علی البدل صورت پذیرد. بدیهی است پس از پذیرش استعفا توسط هیأت مدیره اتحادیه ذیربط، انصراف از استعفا مسموع نبوده و فاقد وجاهت قانونی است.

با عنایت به مراتب فوق، شایسته است به قید فوریت اقدام مقتضی صورت پذیرفته و نتیجه به این مرجع انعکاس یابد. - رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت

ب: نامه شماره ۳۹۸۰۵/۷۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۲

اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان تنکابن

موضوع: نحوه پذیرش استعفای هیأت مدیره اتحادیه‌های صنفی

سلام علیکم

به پیوست تصویر نامه شماره ۱۴۹۲۴۶/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۰ رییس محترم مرکز امور اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت درخصوص نحوه پذیرش استعفای هیأت مدیره اتحادیه‌های صنفی (بنا به درخواست آقای تقی‌پور نایب رییس هیأت مدیره اتحادیه صنف مشاورین املاک آن شهرستان) ارسال می‌گردد. ضروری است در اسرع وقت مطابق تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون نظام صنفی اقدام لازم معمول و از نتیجه این سازمان را مطلع نمایید. - معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مازندران

ج: بندهای ۳ و ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۴ کمیسیون نظارت شهرستان تنکابن

۳- طرح هیأت عالی نظارت بابت ماده ۱۲ اساسنامه الگوی اتحادیه‌های صنفی

نامه شماره ۳۹۸۰۵/۷۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۲ سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مازندران منضم به نامه شماره ۱۴۹۲۴۶/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۰ هیأت عالی نظارت بابت ماده ۱۲ اساسنامه الگوی اتحادیه‌های صنفی (موضوع استعفای آقای حسن عصری رییس اتحادیه مشاورین املاک و مستغلات شهرستان تنکابن) در جلسه مطرح که با عنایت به مفاد نامه مذکور و همچنین استعفای آقای حسن عصری رییس اتحادیه، کمیسیون با اکثریت مطلق آراء انصراف از استعفای نامبرده را فاقد وجاهت قانونی دانسته و مقرر گردید مطابق مقررات نسبت به جایگزینی اقدام گردد.

۴- طرح نامه اتاق درخصوص جایگزینی افراد جدید در اتحادیه مشاورین املاک و مستغلات

پیرو بند ۱ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۵/۲۰ کمیسیون نظارت شهرستان، نامه‌های شماره ۱۷۴۰ مورخ ۱۴۰۰/۵/۳۱ و شماره ۳۰۷/۱۵۲/۱۴۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۱ اتاق اصناف بابت معرفی افراد جایگزین در هیأت مدیره اتحادیه مشاورین املاک و مستغلات شهرستان تنکابن در جلسه مطرح شد که بر این اساس و با عنایت به مفاد بند ۳ این صورتجلسه ترکیب جدید اعضای هیأت مدیره اتحادیه مشاورین املاک و مستغلات شهرستان تنکابن به شرح ذیل تصویب و اعلام می‌گردد:

محمدحسین تقی‌پور رییس اتحادیه، علی‌محمد چایار نایب رییس اول، شهریار ناظری نایب رییس دوم، شاهین وшли دبیر، ابوالحسن شاهپوری خزانه‌دار و علیرضا دگرمانی عضو علی البدل اول

۳- در پاسخ به شکایت مذکور، رییس اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان تنکابن به موجب لایحه شماره ۵۲۴۹۳/۷۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۸/۱۰ توضیح داده است که:

۱- مطابق ماده ۱۲ اساسنامه الگوی اتحادیه های صنفی به محض پذیرش استعفای هر کدام از اعضا هیأت مدیره اعم از رئیس یا سایرین توسط هیأت مدیره اتحادیه صنفی شخص استعفا دهنده فاقد سمت بوده و باید مندرجات تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون نظام صنفی جهت جایگزینی عضو علی البدل اقدام شود و رئیس اتحادیه هیچ برتری بر دیگران نخواهد داشت. چرا که تبعیض ناروا را به همراه خواهد داشت و اعلام آن در اجلاس نمایندگان صرفاً جنبه اعلامی خواهد داشت و صدور بخشنامه شماره ۱۴۹۲۴۶/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۰ در راستای اجرای قانون صادر و این کمیسیون مکلف بوده دستورات و بخشنامه مقام عالی خویش را اجرا نماید.

۲- صدور بخشنامه شماره ۲۸۶۴۵۲/۶۰ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۷ نیز در راستای اجرای قانون نظام صنفی بوده و به استناد ماده ۱۲ اساسنامه الگوی اتحادیه های صنفی موضوع تبصره ۱ ماده ۲۱ قانون نظام صنفی به محض پذیرش استعفا از سوی هیأت مدیره شخص استعفا دهنده فاقد سمت بوده و ... لذا شخص عام بوده و شامل رئیس و سایرین می شود.

در پایان بنا به مراتب پیشگفت و اینکه دوره مربوط به آقای عصری به پایان رسیده و حضور مجدد ایشان مطابق رای ۱۱۶۶-۱۱۶۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری غیرممکن و مشمول قانون ادوار خواهد شد و به جهت منقضی شدن دوره فعالیت، دعوای آقای عصری قابلیت استماع نخواهد داشت و آنچه که در پیشین اشاره شد تمامی تصمیمات هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت شهرستان مطابق قانون نظام صنفی صورت گرفته و خدشه ای بر آن وارد نمی باشد. لذا رد دعوی خواهان مورد تقاضاست.

۴- دبیر هیأت عالی نظارت بر سازمان های صنفی کشور نیز به موجب لایحه شماره ۷۲۴۹۹/۶۰ مورخ ۱۴۰۱/۳/۱۷ در پاسخ به شکایت مذکور به طور خلاصه توضیح داده است که:

" اولاً براساس فراز پایانی ماده ۲۲ قانون نظام صنفی، هیأت مدیره اتحادیه صنفی توسط اعضای آن اتحادیه انتخاب شده و مطابق ماده ۱۲ اساسنامه الگوی اتحادیه های صنفی (موضوع تبصره ۱ ماده ۲۱ قانون نظام صنفی) پذیرش استعفای هریک از اعضای هیأت مدیره فارغ از سمت آنها برعهده هیأت مدیره همان اتحادیه است و به محض پذیرش استعفا از سوی هیأت مدیره، فرد از سمت خود منفک شده و باید براساس تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون نظام صنفی برای تعیین فرد جایگزین اقدام گردد. ثانیاً براساس ماده ۳۶ قانون نظام صنفی، اتاق اصناف دارای دو رکن هیأت ریسه و اجلاس عمومی است که قانونگذار در تبصره ۱ ماده ۳۷ قانون نظام صنفی، وظایف و اختیارات هریک از آنها را تعیین کرده و پذیرش استعفای رئیس هیأت مدیره اتحادیه صنفی در شمار وظایف و اختیارات مزبور نیست و پذیرش استعفای رئیس هیأت مدیره اتحادیه صنفی صرفاً باید به اجلاس عمومی اتاق اصناف اعلام گردد. ثالثاً نامه مورد شکایت، آخرین اراده هیأت عالی نظارت درخصوص موضوع متنازع فیه است و در صورت تعارض این نامه با نامه های قبلی هیأت، همین نامه به عنوان آخرین اراده هیأت ملاک عمل خواهد بود و درخصوص تعارض مقررات مورد شکایت با یکی از نامه های اتاق اصناف نیز باید توجه داشت که اتاق اصناف صلاحیتی برای اظهارنظر در مورد استعلامات مربوط به قانون نظام صنفی را ندارد. نهایتاً و با عنایت به مراتب فوق رد دادخواست شاکی مورد استدعاست."

۵- رسیدگی به خواسته به هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ارجاع می شود و با توجه به حدود صلاحیت و اختیارات هیأت عمومی مصرح در ماده ۱۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، پرونده برای تشخیص صلاحیت هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در رسیدگی در دستور کار جلسه هیأت عمومی قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۲/۳/۹ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و روسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رای

مبادرت کرده است.

رای هیأت عمومی

براساس بند ۱ ماده ۱۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات اشخاص حقیقی یا حقوقی از آیین نامه ها و سایر نظامات و مقررات دولتی و شهرداریها و موسسات عمومی غیردولتی در مواردی که مقررات مذکور به علت مغایرت با شرع یا قانون و یا عدم صلاحیت مرجع مربوط یا تجاوز و یا سوء استفاده از اختیارات یا تخلف در اجرای قوانین و مقررات یا خودداری از انجام وظایف موجب تضییع حقوق اشخاص می شود، از جمله صلاحیتها و وظایف هیأت عمومی دیوان عدالت اداری است. نظر به اینکه نامه شماره ۱۴۹۲۴۶/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۰ رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت، نامه شماره ۳۹۸۰۵/۷۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۲ سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مازندران و بندهای ۳ و ۴ مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۴ کمیسیون نظارت شهرستان تنکابن در رابطه با موضوع استعفای رییس اتحادیه مشاورین املاک تنکابن و معرفی افراد جایگزین وی تصویب شده و متضمن وضع قاعده کلی و عامالشمول نیست، بنابراین از مصادیق مقررات موضوع بند ۱ ماده ۱۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ محسوب نمی شود و رسیدگی به آنها در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری قابل طرح نیست و پرونده جهت رسیدگی به شعبه دیوان عدالت اداری ارجاع می گردد./

حکمتعلی مظفری

رییس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبری نبش خیابان ایران زمین